

prima instanță, Judecătoria Centru, mun. Chișinău
judecător: I. Țurcanu
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău
judecători: N. Vascan, V. Clima, E. Fistican

dosarul nr. 2rc-504/2017

DECIZIE

16 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Svetlana Filincova
Iuliana Oprea, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de avocatul Ion Cernolev, în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Gherafarm”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Bimcon-Service” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Gherafarm” cu privire la încasarea datoriei, a taxei de stat și a cheltuielilor pentru asistență juridică și,

cererea reconvențională înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Gherafarm” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Bimcon-Service” cu privire la recuperarea prejudiciului, a cheltuielilor de judecată, precum și,

cererea Societății cu Răspundere Limitată „Consvitraliu” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Gherafarm” cu privire la încasarea datoriei, penalității contractuale, a dobânzii de întârziere și,

cererea reconvențională depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Gherafarm” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Consvitraliu” cu privire la repararea prejudiciului și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2017, prin care s-a respins cererea Societății cu Răspundere Limitată „Gherafarm” privind scutirea parțială de la plata taxei de stat la depunerea apelului și nu s-a dat curs cererii de apel,

c o n s t a t ă :

La 28 martie 2012, SRL „Bimcon-Service” s-a adresat în instanța de judecată cu cererea de chemare în judecată împotriva SRL „Gherafarm” cu privire la încasarea datoriei, taxei de stat și a cheltuielilor de judecată.

La 04 iunie 2012, SRL „Consvitraliu” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Gherafarm” cu privire la încasarea datoriei, penalității contractuale, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

La 26 septembrie 2012, SRL „Gherafarm” a depus cerere reconvențională împotriva SRL „Bimcon-Service” cu privire la încasarea sumei de 2 194 748,50 lei cu titlu de prejudiciu material și taxa de stat.

Ulterior, SRL „Gherafarm” a depus cerere reconvențională împotriva SRL „Consvitraliu” cu privire la încasarea sumei de 1 515 877,20 lei cu titlu de prejudiciu și taxa de stat.

Prin hotărârea Judecătoreiei Centru, mun. Chișinău din 22 iunie 2016, cererea reconvențională înaintată de SRL „Gherafarm” împotriva SRL „Bimcon-Service” s-a respins, ca fiind neîntemeiată.

Cererea reconvențională înaintată de SRL „Gherafarm” împotriva SRL „Consvitraliu” s-a respins, ca fiind neîntemeiată.

Cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Bimcon-Service” împotriva SRL „Gherafarm” s-a admis, fiind încasat din contul SRL „Gherafarm” în beneficiul SRL „Bimcon-Service” datoria în sumă de 472 837 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 24 000 lei.

S-a admis integral cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Consvitraliu” împotriva SRL „Gherafarm”, fiind încasat din contul SRL „Gherafarm” în contul SRL „Consvitraliu” datoria în sumă de 25 061,21 dolari SUA, penalitatea în sumă de 54 337 lei, precum și dobânda de întârziere în sumă de 200 075,15 lei și taxa de stat în sumă de 270 lei.

S-a încasat din contul SRL „Gherafarm” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 36 547,47 lei.

Invocând ilegalitatea hotărârii primei instanțe, la 20 iulie 2016, SRL „Gherafarm”, reprezentat de avocatul Angela Dolea, a declarat apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie respinse pretențiile înaintate de SRL „Bimcon-Service” și SRL „Consvitraliu” ca nefondate și ilegale, cu admiterea acțiunilor reconvenționale înaintate de SRL „Gherafarm” și încasarea din contul SRL „Consvitraliu” în beneficiul SRL „Gherafarm” a cheltuielilor de judecată aferente examinării apelului.

La 17 ianuarie 2017, apelantul SRL „Gherafarm” a înaintat cerere privind scutirea parțială de la plata taxei de stat la examinarea cererii de apel.

În susținerea demersului, a invocat că a achitat parțial taxa de stat în mărime de 4 750 lei, iar în rest solicită să fie scutiți de la achitarea taxei de stat, invocând situația financiară precară a societății, conturile bancare a societății fiind blocate, mai indică faptul că SRL „Gherafarm” a încheiat un contract de împrumut cu ÎCS „Prime Capital” SRL, în valoare de 500 000 dolari SUA.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2017 s-a respins cererea SRL „Gherafarm” privind scutirea parțială de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Nu s-a dat curs cererii de apel depuse de SRL „Gherafarm” cu acordarea unui termen până la 14 iunie 2017, ora 11:00 pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 32 750 lei, fiindu-i explicat că în caz contrar cererea de apel va fi restituită.

La 27 aprilie 2017 și la 02 iunie 2017, avocatul Ion Cernolev, în interesele SRL „Gherafarm” a declarat recurs nemotivat, și respectiv recurs motivat împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2017, solicitând

casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care a scuti societatea de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

În susținerea recursului a indicat că, consideră neîntemeiată încheierea instanței de apel prin care s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel, deoarece instanța de apel la examinarea cererii de scutire de la plata taxei de stat nu a reținut argumentele reprezentantului apelantului prin care a indicat că întreprinderea nu dispune de mijloace financiare, și a solicitat un termen suplimentar pentru prezentarea probelor suplimentare.

Susține recurentul că, în speță prin respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat îi este încălcat dreptul de acces liber la justiție.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Astfel, instanța de recurs consideră recursul declarat de avocatul Ion Cernolev, în interesele SRL „Gherafarm” la 27 aprilie 2017, împotriva încheierii instanței de apel din 12 aprilie 2017, ca fiind depus în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de trei luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei cert denotă că, la 28 martie 2012, SRL „Bimcon-Service” s-a adresat în instanța de judecată cu cererea de chemare în judecată împotriva SRL „Gherafarm” cu privire la încasarea datoriei, taxei de stat și a cheltuielilor de judecată.

La 04 iunie 2012, SRL „Consvitraliu” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Gherafarm” cu privire la încasarea datoriei, penalității contractuale, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

La 26 septembrie 2012, SRL „Gherafarm” a depus cerere reconvențională împotriva SRL „Bimcon-Service” cu privire la încasarea sumei de 2 194 748,50 lei cu titlu de prejudiciu material și taxa de stat.

Ulterior, SRL „Gherafarm” a depus cerere reconvențională împotriva SRL „Consvitraliu” cu privire la încasarea sumei de 1 515 877,20 lei cu titlu de prejudiciu și taxa de stat.

Fiind investită cu examinarea prezentei cereri Judecătoria Centru, mun. Chișinău prin hotărârea din 22 iunie 2016 a respins cererea reconvențională înaintată de SRL „Gherafarm” împotriva SRL „Bimcon-Service”, ca fiind neîntemeiată. A respins cererea reconvențională înaintată de SRL „Gherafarm” împotriva SRL „Consvitraliu”, ca fiind neîntemeiată. A admis cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Bimcon-Service” împotriva SRL „Gherafarm”,

fiind încasat din contul SRL „Gherafarm” în beneficiul SRL „Bimcon-Service” datoria în sumă de 472 837 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 24 000 lei. A admis integral cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Consvitraliu” împotriva SRL „Gherafarm”, fiind încasat din contul SRL „Gherafarm” în contul SRL „Consvitraliu” datoria în sumă de 25 061,21 dolari SUA, penalitatea în sumă de 54 337 lei, precum și dobânda de întârziere în sumă de 200 075,15 lei și taxa de stat în sumă de 270 lei. A încasat din contul SRL „Gherafarm” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 36 547,47 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 20 iulie 2016, SRL „Gherafarm”, reprezentat de avocatul Angela Dolea, a declarat apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie respinse pretențiile înaintate de SRL „Bimcon-Service” și SRL „Consvitraliu” ca nefondate și ilegale, cu admiterea acțiunilor reconvenționale înaintate de SRL „Gherafarm” și încasarea din contul SRL „Consvitraliu” în beneficiul SRL „Gherafarm” a cheltuielilor de judecată aferente examinării apelului.

Iar, la 17 ianuarie 2017, apelantul SRL „Gherafarm” a înaintat cerere privind scutirea parțială de la plata taxei de stat la examinarea cererii de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2017 s-a respins cererea SRL „Gherafarm” privind scutirea parțială de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel. Nu s-a dat curs cererii de apel depuse de SRL „Gherafarm” cu acordarea unui termen până la 14 iunie 2017, ora 11:00 pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 32 750 lei, fiindu-i explicat că în caz contrar cererea de apel va fi restituită.

Pentru a soluționa astfel, instanța de apel a reținut că temei pentru scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel servește situația materială grea a apelantului care nu-i permite achitarea taxei, și această stare materială precară urmează a fi dovedită de către acesta prin probe concludente și pertinente prezentate instanței la înaintarea cererii de apel, fapt care însă nu a fost respectat de apelant, care nu a prezentat probe pertinente în susținerea cererii de scutire.

În conformitate cu art. 368, alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin urmare, deoarece SRL „Gherafarm” a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe fără a anexa dovada de plată a taxei de stat integral, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție califică încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2017 ca fiind legală și întemeiată.

Totodată, instanța de recurs remarcă că, SRL „Gherafarm” prin cererea din 17 ianuarie 2017 a solicitat scutirea parțială de la plata taxei de stat din considerentul situației materiale precare.

Colegiul relevă că, în susținerea pretenției de scutire de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel, SRL „Gherafarm” a invocat starea materială precară, în susținerea căreia s-a referit la certificatele eliberate de bănci, precum și

informației eliberate de Inspectoratul Principal de Stat, invocând totodată și contractarea unui împrumut în valoare de 500 000 dolari SUA, care urmează a fi rambursat, fără a anexa și alte probe concludente în acest sens.

Or, în conformitate cu art. 85, alin. (4) Cod de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Colegiul remarcă că, situația materială precară urmează a fi determinată din cumulul de informații și probe prezentate în acest sens, pe când SRL „Gherafarm” în susținerea cerinței de scutire de la plata taxei de stat la depunerea apelului, nu a făcut dovada lipsei mijloacelor financiare, fapt ce justifică soluția instanței de apel privind respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat.

Astfel, o concluzie obiectivă a situației materiale precare, nu poate fi luată în lipsa informației de la Inspectoratul Fiscal de Stat ce demonstrează existența conturilor bancare la instituțiile financiare, dările de seamă fiscale pentru ultimii ani, informația de la oficiul Cadastral privind imobilele deținute, informația privind mijloacele de transport, pe care le are în proprietate, și alte probe ce demonstrează valoarea patrimoniului disponibil, în cazul în care certificatele prezentate în susținerea cererii de scutire au fost eliberate anterior, probe care nu pot fi calificate ca pertinente, or, situația întreprinderii pe parcurs putea fi îmbunătățită.

Totodată, instanța de recurs consideră întemeiat și argumentul instanței de apel prin care a indicat că suma de 37 500 lei impusă spre achitare pentru depunerea cererii de apel reprezintă o sumă reală care poate fi suportată de societate, fără a afecta dreptul apelantei la un proces echitabil, cât și acces liber la justiție.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului.

Mai mult ca atât, Colegiul consideră necesar a reitera și prevederile art. 118, alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, conform căruia fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Pe cale de consecință, la caz se va remarca și jurisprudența constatată a Curții Europene, care a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare cu privire la protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Van Harn vs Germany, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007).

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar a menționa că apelul este o cale ordinară de atac, obiectul căreia sunt hotărârile pronunțate de prima instanță care nu sunt definitive.

La exercitarea căii de atac - apelul, persoanele în drept să declare apel, dispun de anumite drepturi și obligații.

La rândul său instanța de apel, este obligată de a respecta procedura examinării pricinii în apel atât la faza pregătirii pricinii pentru dezbaterile judiciare, cât și în cadrul dezbaterilor judiciare.

Mai mult ca atât, instanța de apel este obligată de a crea condiții obiective și reale pentru ca participanții să-și exercite în volum deplin drepturile sale procedurale, curmând în mod legal orice abuz din partea lor, și înlăturând pe măsură posibilităților, omisiunile la acest capitol, depistate în orice fază a procesului.

Urmare a celor relatate, instanța de recurs constată că, recurentul, solicitând scutirea parțială de la plata taxei de stat la depunerea apelului, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, în vederea prezentării dovezilor în susținerea cererii de scutire de la plata taxei de stat, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actele procedurale în termenii prevăzuți de lege, fapt, însă, ignorat de acesta, ce a generat respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat, și respectiv nu s-a dat curs cererii de apel.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (cazul Kreuz contra Poloniei, nr. 28249/95, cazul Golder și Z contra Marii Britaniei, cazul Malahov contra Moldovei, nr. 32268/02), dreptul la un tribunal nu este absolut. Aceasta prin natura sa poate fi supus limitărilor, deoarece dreptul de acces la justiție, prin sine, cere reglementare din partea statului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că în unele cazuri pot fi stabilite diferite limitări, inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” sau „tribunal” (cazul Malahov contra Moldovei, § 27).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că argumentele recursului sunt neîntemeiate, iar încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2017.

În conformitate cu art. 427, lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de avocatul Ion Cernolev, în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Gherafarm”.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Bimcon-Service” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Gherafarm” cu privire la încasarea datoriei, a taxei de stat și a cheltuielilor pentru asistență juridică și, cererea reconvențională înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Gherafarm” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Bimcon-Service” cu privire la recuperarea prejudiciului, a cheltuielilor de judecată, precum și, cererea Societății cu Răspundere Limitată

„Consvitraliu” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Gherafarm” cu privire la încasarea datoriei, penalității contractuale, a dobânzii de întârziere și, cererea reconvențională depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Gherafarm” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Consvitraliu” cu privire la repararea prejudiciului și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Svetlana Filincova

judcători

Iuliana Oprea

Galina Stratulat